پرچم

ناشر اندیشه های دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (بیست و ششم) دوشنبه ۱۸ سنبله ۱۳۴۷ هـ ش — ۹ سپتمبر ۱۹۶۸ ع

در اثر زلزله‌های شدیدی که در شمال شرق ایران رخداد تلفات و خسارات سنگین جانی و مالی به ساکنان این مناطق وارد شده است. قراری که اطلاع می‌دهند در نتیجه زلزله‌های مذکور بیش از بیست هزار نفر هلاک و صدها هزار نفر بی‌خانمان گردیده‌اند. همچنان تکان‌های شدید زلزله در شمال ترکیه، بمبئی و هکذا تکان‌های خفیف زلزله در افغانستان نیز به وقوع پیوسته است.

پرچم: تأثرات قلبی و همدردی عمیق خود را به مردم آسیب دیده ایران و سایر مصیب رسیدگان این زلزله‌ها ابراز می‌دارد.

بیرک کارمل

ضرورت حل دموکراتیک مسئله قبایل در کشور

متأسفانه از مدتی است که در ولایت پکتیا میان قبایل جاجی و منگل اختلافات و زد و خوردهایی جریان دارد. بالفعل نمی‌توان در باره این زد و خورد ها و اختلافات صحبت و قضاوت کرد؛ زیرا در این مورد معلومات دقیق و بی‌طرفانه و موثق در اختیار ما نیست. معلوماتی هم که از جانب محافل حاکمه و محافل وابسته به قبایل شایع است، آن‌قدر باهم تفاوت دارد که هرگونه اظهار نظر و قضاوت را اجازه نمی‌دهد. ولی این واقعه خونین و تأثر آور یکبار دیگر توجه ما را به این معطوف می‌سازد که نظام کهنه اجتماعی قبیلوی و طرق حل مسئله قبایل را به‌طور کلی مورد بحث قرار دهیم.

نظام (سیستم) اقتصادی قبیلوی به‌طور کلی اقتصاد طبیعی است:

مهمترین وسیله معیشت افراد قبایل کشور نگهداری و پرورش حیوانات و جنگلداری بشمار می‌رود، به همین جهت عموماً افراد قبایل بر حسب تغییر فصل و آب و هوا، زندگی ییلاقی و قشلاقی دارند و همیشه محکوم طبیعت بوده و با زحمت و مرارت حیات بسر می‌برند و فاقد مؤسسات فرهنگی و صحی اند و در منجلاب فقر، جهل و مرض دست و پا می‌زنند.

در نظام اقتصاد قبیلوی افراد قبیله تابع روسا و خوانین استند که علایق خونی، خانوادگی، قومی و عنعنوی آن‌ها را باهم پیوند می‌دهد. روی این علایق است که افراد قبایل معمولاً در پشت سر روسای قبایل قرار می‌گیرند و با حکومت‌ها و یا دیگر قبایل رقیب و مخالف در جنگ و زد و خورد بسر می‌برند. بنا بر خصوصیت سیستم قبیلوی معمولاً قبایل با قدرت مرکزی مخالف‌اند و از آزادی نظام قبیلوی دفاع می‌نمایند.

عملیات مسلح قبایل در افغانستان سابقه طولانی دارد. قبایل کشور بر حسب خصلت اجتماعی خود با قدرت مرکزی اختلاف داشته و با آن مسلحانه مبارزه کرده‌اند. از زمان تحصیل استقلال که پنجاه سال می‌گذرد تاکنون قبایل کشور ده‌ها مرتبه قیام کرده‌اند و هیچگاه آرامش کامل واقعی در مناطق قبیلوی ایجاد نشده و مسئله اسکان و مسئله مسلح بودن افراد قبایل همچنان لاینحل باقی است.

علاوه برین قابل تذکار است که در دوران بیش از یک قرن استعمار بریتانیا و هم اکنون در پشتونستان آزاد موارد فراوانی پیش آمده که قبایل شمال شرقی، شرقی و جنوبی افغانستان به مبارزه مسلح علیه مداخلات و تجاوزات استعمار و امپریالیزم و استبداد برخاسته اند که دارای خصلت وطن‌پرستانه بوده است.

البته در بعضی شرایط این مبارزات مسلحانه در اثر تحریک ارتجاع، استعمار و امپریالیزم و سؤاستفاده از عقب ماندگی و سادگی و بی‌خبری افراد قبایل کشور خصلت ضد ملی را نیز محتوی بوده که تحلیل دقیق و علمی و صریح موارد مختلف آن از چوکات این مقاله خارج است.

طرق حل مسئله قبایل در کشور:

به‌صراحت اعلام می‌گردد که ما

(ص ۲)

انگریزانو د خپل دغه خائنانه پلان د تطبیق دپاره د افغانستان یو پخوانی مخلوع او د خلکو له خوا شړول شوی پاچا «شاه شجاع» چه په هندوستان کی ئی ژوند کاوه او په افغانستان کی یی هیڅ دول رسمیت او حیثیت نه درلود را پیدا کړ. د هغه د پاچاهی له حرص او خودخواهی څخه یی استفاده وکړه او د افغانستان د راتلونکی پاچا په حیث ئی د لومړی ځل دپاره د افغانستان د تجزیی معاهده په ده باندی لاس لیک کړله. دغه معاهده چه د لاهور د معاهدی په نامه یادیږی او د بین‌المللی معاهداتو په تاریخ کی یی لږ ساری لیدل کیږی د ۱۸۳۸ کال د جون په ۶ نیټه په لاهور کی د انگریزانو، شاه شجاع او رنجیت سنگه تر مینځ لاسلیک شوه او د هغی په اساس شاه شجاع د کابل د تخت به بدل کی د افغانستان له شرقی ولایاتو (بلوچستان او صوبه سرحد) نه لاس واخیست او د سکهانو حکومت یی پدغو ولایاتو باندی په رسمیت وپیژاند چه رنجیت سنگه له مرگ نه وروسته انگریزانو په هغه باندی قبضه وکړله.

د افغانستان د خلکو، پرگنو د دغی بی شرمانه معاهدی په مقابل کی کلک مقاومت وکړ. شاه شجاع یی په ډیره رسوا شکل لکه څنگه چه ور سره بنائیده وواژه. انگریزان مجبور شول چه د لاهور د معاهدی د تطبیق دپاره په افغانستان باندی حمله وکړی چه پدی صورت د افغان او انگلیس لومړی لویه جگړه و نښته او انگریزانو وکولای شوی چه افغانستان له داخلی شخړو نه په استفادی سره د لاهور معاهده د زرگونو انسانی تلفاتو او په ملیونو پونډونو مالی تاوان په بدل کی تطبیق کړی. مگر د افغانستان خلک بیاهم کرار کښی نه ناستل د هیواد په گوټ گوټ کی د مخالفت او مبارزی جنډه پورته کړه. په آزادو قبایلو، په محکومو سیمو او په بلوچستان کی ا نگریزانو په مقابل کی سره او توده جگړه په شدت سره روانه وه.

تر څو چه بیا انگریزان مجبور شول چه د خلکو د مقاومت د ختمولو او د افغانستان د تجزیی د بشپړولو په نیت د شمال له خوا د «موهوم خطر» په پلمه په افغانستان باندی خپله دوهمه نامردانه حمله وکړی.

افغانستان له نیولو نه وروسته د افغانستان په امیر، محمد یعقوب خان باندی د گندمک د معاهدی په نامه په ۱۸۷۹ کال کی یوه بله «عجیبه» معاهده په زور او جبر سره امضا کاندی. د دغی معاهدی په اثر زمور د هیواد ځنی نوری برخی په برتانوی هند پوری وتړلی شوی.

کله چه انگریزانو په افغانستان کی د ننه ملی خپلواکی نهضت په موقتی ډول مختنق کړ او د امیر شیرعلی خان د دوری ټول مثبت اثرات یی له مینځه یووړل او یو استعماری استقرار یی راوست. په ۱۸۹۳ کال کی یی د ډیورند معاهدی په لاسلیک کولو سره د لاهور او گندمک معاهدی او د افغانستان تجزیه بشپړه کړله. پدی صورت د افغانستان شرقی ولایتونو د دوو سترو ظالمانه استعماری جگړو په نتیجه کی له افغانستان نه جلا کړل شول، د زور او جبر له لاری په برتانوی هند پوری وتړل شوو او په افغانستان باندی ا استعماری تسلط زمینه د راتلونکو کلو د پاره برابره شوه. د افغانستان ټول ولس که بر وو که لر، د دغو استعماری معاهدو او په افغانستان باندی د استعماری تسلط په مقابل کی خپلی مبارزی په مسلسل ډول جاری وساتلی او یوه شیبه هم کرار کښی نه ناستل، به آزادو علاقو کی د توپکو ډزو او به محکومو سیمو کی د خان عبدالغفار خان تر مضبوط او محبوب قیادت لاندی د سرخپوشانو د «انقلاب زنده باد» ناری تل جاری وی ترڅو چه په ۱۹۱۹ کال کی د افغانستان او پښتونستان د زلمو د قهرمانانه عمومی قیام په نتیجه کی انگریزی امپریالیستان له ماتی سره مخامخ شول او د افغانستان د خپلواکی منلو ته یی غاړه کیښودله. د افغانستان له خپلواکیدو سره زمور د خلکو د هیلو یوه برخه تر سره شوله خو له بده مرغه د نامساعدو ملی او بین‌المللی شرایطو له کبله زمور پښتانه ورونه بیا هم له مور نه جلا او محکوم پاتې شول. خو هغوی هیڅکله مایوس نه شول او د استعماری تسلط منلو ته یی غاړه کی نه ښودله. د پښتنو د ملی خپلواکی نهضت د ټول هند له ملی نهضت سره لاسونه یو کړل او د انگریزی استعمار په مقابل کی یی خپلو مجاهداتو ته شدت ورکړ ترڅو چه یی په شریکه سره د هند له بر صغیر نه د سامراج کمبله ټوله کړله. پخوا تر دی چه هندوستان په دوو برخو وویشل شی، د پښتنو د ملی خپلواکی یواځینی نماینده گوند (خدایی خدمتگار) په ۱۹۴۷ کال کی په بنو کی جلسه وکړه او د خپلواکی د ترون په نامه یی یوه فیصله صادره کړله چه پښتانه، نه هندوستان غواړی او نه پاکستان. پښتانه په جمهوری اصولو باندی بنا شوی خپل حکومت غواړی چه واک یی د اولس په لاس کی وی.

خو کله چه په ۱۹۴۷ کال کی هند وویشل شو، پرته له دی چه انگریزان د پښتنو د بنو او ولسی فیصله په نظر کی ونیسی او د خپل سرنوشت د ټاکلو د حق په اساس پښتنو ته حق خود ارادیت ورکړی، د ټولو بین‌المللی او بشری اصولو او مقرراتو په خلاف یی دوی ته یوازی په پاکستان یا هندوستان پوری د ټرل کیدو حق ورکړ. او پدی صورت یی یوځل بیا دغه مسئله لاینحله پریښودله او د افغانستان او پاکس«تان تر مینځ یی د

(۲ مخ)

د پښتونستان تاریخی پس منظر پښتانه څه غواړی؟

غرجستانی

احتکار و قلت غله

بنا بر وضع خیلی عقب مانده زراعت در کشور تناسب رشد تولیدات زراعتی با نیازمندی‌های روزافزون مردم ما به مواد اولیه زراعتی و افزایش سریع نفوس هم آهنگی ندارد. با آن‌هم مقادیر بیشتر غله توسط ملاکین بزرگ، سودخواران، جلابان و محتکرین تصاحب گردیده و بدست ایشان تمرکز پیدا می‌نماید. بدین‌جهت دهقانان بی‌بضاعت و زحمتکشان ده همه ساله فشار کمبود غله را بر دوش خود به‌سختی احساس می‌نمایند و مجبورند که در نیمه سال یا بسود فاحش و سنگین پول و غله به قرضه بگیرند و یا حاصلات ناچیز آینده خود را به قیمت‌های ارزانی قبلاً به سلم بفروشند. برای اکثریت اهالی شهرها اصلاً تهیه آرد و نان معضله بزرگی بشمار می‌رود (توجه کنید: عاید متوسط روزانه اکثریت زحمتکشان شهر بیشتر از ۲۰ افغانی نیست، هرگاه تعداد خانواده یک نفر از زحمتکشان را پنج نفر بشماریم و قیمت یک قرص نان هم ۳ افغانی است و یا قیمت یک سیر آرد دست کم شصت افغانی، حساب بدست شما! تنها مصرف نان خشک این خانواده رنجدیده را با این عاید پوره نمایید!). ملاکین و محتکرین بی‌رحم ازین مجبوریت مردم که خواهی نخواهی حد اقل نان خشک بخور و نمیر را باید بدست آورند استفاده نا جایز کرده، شرایط سنگینی را بر مردم تحمیل می‌نمایند و در پی آن‌اند که پیوست قیمت‌ها را از طریق بالا نگهداشتن تقاضا برای غله و محدود کردن عرضه آن، در سطح بلندی حفظ و یا آن را بازهم ارتقا بخشند. از اینجاست که احتکار غله از گذشته‌ها به این‌طرف به حیث منبع پردرآمدی برای عاملین آن و وسیله اعمال فشار کمرشکن بر مردم بینوای ما در آمده است. محتکرین همه ساله مقادیر زیاد غله را جهت احتکار و فروش آن به قیمت‌های سرسام آور در مواقعی که کارد قحطی و گرسنگی به استخوان مردم رسیده باشد در گدام‌های نمناک، چاه‌ها و زیر تله‌های خاک پنهان می‌نمایند، چه‌بسا اتفاق افتاده که هزاران خروار گندم حاصل کار پرمشقت دهقانان تهیدست و زحمتکش کشور در این ذخایر و انبارها سیاه گردیده و پوسیده است، در حالی که قلت و کمبود غله در کشور به‌شدت محسوس بوده.

اکنون این وضع برای مردم غیرقابل تحمل گردیده است. مگر تا چه وقت می‌توان مردم را فریب داد که دست نگر کشورهای دیگری باشند و سطح تولیدات زراعتی در داخل این‌قدر عقب مانده نگه‌داشته شود و محتکرین و ملاکین بزرگ با دست آزاد به چپاول مردم بپردازند.

اقدام اولی قاطع در این زمینه کوتاه کردن فوری دست محتکرین بی‌رحم، استقرار قیم عادلانه برای غله و بخصوص گندم و احداث سیلوها و گدام‌های عصری در تمام شهرهای کشور می‌باشد. ضرورت به اثبات نیست که سیلوها برای نگهداشت غله، جلوگیری از ضایعات و تنظیم قیمت‌های آن حایز اهمیت فراوان است که بهترین نمونه آن سیلوهای کابل و پلخمری است که مجموعاً گنجایش ۷۰ هزار تن غله را دارا بوده و هریک با تمام وسایل عصری ماشینی مجهز می‌باشد که می‌تواند برای مدتی بیشتر از ده سال گندم را بدون اینکه فاسد و پوسیده گردد، حفظ نماید.

این سیلوها به انضمام یک آسیاب و یک کارخانه مختلط بزرگ نان پزی در جوار سیلوهای کابل در زمره اولین کمک‌های مساعد اقتصادی و تخنیکی کشور بزرگ دوست و همسایه ما اتحاد شوروی است که از آغاز تا کنون نقش پر ثمری را انجام داده‌اند و در عین حال خیلی با صرفه بوده و طی نه سال کار مجموعاً یکمرتبه بیشتر از میزان عمومی مصارف ساختمان آن‌ها مفاد خالص بار آورده‌اند و کارخانه نان پزی به‌تنهایی به‌اندازه تقریباً دو برابر مخارج ساختمانی خود نفع داده است. نقش مثبت و ثمربخش سیلوها، آسیاب و فابریکه نان پزی در حیات روزانه مردم و در امر جلوگیری از قحطی و نایابی مطلق نان در شهر کابل، خیلی مشهود و معلوم است. با بکار افتیدن فابریکه نان پزی یکی از مشکلات عمده اکثر شفاخانه‌ها، مؤسسات، مکاتب لیلیه و بخصوص مراکز عسکری که قبلاً در آن نان به‌صورت غیر صحی تهیه می‌گردید و موجب آزار و اذیت سپاهیان و مردم می‌شد، تا حدود زیادی رفع گردید و سهولت‌های زیادی را برای آن‌ها به وجود آورد.

بنا بر آن ایجاب می‌نماید که نه تنها از سیلوی مرکز و ملحقات آن در جهت مصالح مردم استفاده درست و همه جانبه به عمل آید، بلکه لازمه آن است که شبکه وسیعی ازین نوع تأسیسات سرتاسر کشور بسط و گسترش یابد، چه هنوز در تمام شهرهای مملکت نان غیر صحی بمردم عرضه می‌گردد، هنوز هزاران آسیاب آبی فرسوده که میراث دوران‌های اولیه زندگی بشری است، گندم و سایر غله‌جات را با خاک، ریگ و کثافات آن‌ها یکجا آرد کرده بخورد مردم می‌دهند و هزاران هزار سیر گندم هم اکنون در گدام ها و زیر تله‌های خاک که در قبض محتکرین آزمند، سود خواران حریص و ملاکین بزرگ ستمگر می‌باشد، انتظار قیمت‌های بلندتر و سودهای ناروا‌تری را می‌کشند.

به نتیجه رساندن این خواست‌های خیلی فوری مردم که باید از لحاظ خوار و بار تأمین گردند، قیمت‌های عادلانه‌یی برای مایحتاج زندگی و بخصوص آرد و نان که ماده اولیه و اساسی غذایی اکثریت عظیم مردم ما را تشکیل می‌دهد، تعیین و مستقر گردد، قحطی و گرسنگی از جامعه محو شود، فقط از طریق مبارزه پیگیر خود مردم در زمره سایر خواست‌های‌شان امکان پذیر است.

پیوه یی

مبارزه علیه اعتیاد به تریاک و چرس و الکل

در ماه اسد سال جاری خبری در رباط (مرکز مراکش) انتشار یافت که موضوع آن چنین است: »در چند نقطه مراکش مراکز عمده قاچاق تریاک کشف شد. رییس امنیه شهر گفت که تریاک و هیروئین از ترکیه، ایران و افغانستان آورده می‌شود .« این خبر ما را متوجه دو نکته ساخت:

۱- باید علیه قاچاق تریاک هیروئین و سایر مخدرات از افغانستان، که جرم بین‌المللی شناخته می‌شود، جداً مبارزه به عمل آید.

۲- باید بر علیه اعتیاد به تریاک، الکل، چرس و غیره مجدانه مبارزه صورت گیرد، در غیر آن در جامعه ما که فقر، مرض و جهل زندگی را از مجرای طبیعی آن منحرف ساخته و تشویش فردا و عدم مصئونیت، امید زندگی و شور و شوق حیات، مبارزه و کار را کشته است و زندگی برومند برای اکثریت بزرگ مردم در حکم سراب می‌باشد و خلق‌ها جز رنج و عذاب، بدبختی و تیره روزی در بساط ندارند. پناه بردن به وسایلی که دردها و آلام بی‌پایان زندگی را، ولو برای موقت، از یاد ببرد و انسان را از واقعیت‌های تلخ زندگی حتا برای لحظه‌یی دور کند، یک امر طبیعی است. لذا اعتیاد به تریاک، چرس، الکل و دیگر مخدرات و مبتلا شدن به انحرافات گوناگون اخلاقی، عوارض طبیعی نظام‌های اجتماعی کهنه و نابسامان و تضادهای اجتماعی ناشی از آن محسوب می‌گردد.

نیروهای استعماری و ارتجاع برای تأمین مقاصد شوم استعماری و طبقاتی خویش از ترویج این عوامل شیطانی فاسد کننده و رخوت آور به حیث وسیله استفاده می‌نماید و از این راه می‌کوشند نیروی کار و روحیه مبارزه را در بین مردم بکشند و زمینه را برای حکمرانی و استثمار ظالمانه خود مساعد سازند. از همین‌جاست که مبارزه علیه اعتیاد به مخدرات و سایر انحرافات از ساحه صرفاً اخلاقی بیرون می‌شود و جزء مبارزه اجتماعی قرار می‌گیرد.

تا زمانی که فقر، بی‌عدالتی اجتماعی و جهل و بی‌سوادی دامن‌گیر مردم ما باشد، تا وقتی‌که حرف تغییرات بنیادی در وضع اجتماعی موجود در میان نباشد، جلوگیری از اعتیاد به چرس، تریاک، الکل و غیره ادویه مخدره، انحرافات اخلاقی و امراض ناشی از آن تنها از راه اندرزهای اخلاقی و تداوی های موقتی هرگز بجایی نخواهد رسید.

بنا بر این اقدام جدی و اساسی در مبارزه علیه اعتیاد به مخدرات و انحرافات اخلاقی که ریشه عمیق اجتماعی دارد، عبارت است از تغییر و تحول اساسی در وضع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشور.

تا رفاه میلیون‌ها خانواده کشور تأمین نگردد و خانواده معنی حقیقی خود را پیدا نکند، کانون گرم محبت و مصئونیت خانواده ایجاد نگردد، مردم از آزادی‌های مدنی و سیاسی برخوردار نشوند، فقر و جهل از میان برداشته نشود، شور و شوق زندگی و مبارزه و کار در مردم احیا نگردد و در اخیر قیود شدیدی بر تولید و توزید مخدرات وضع نگردد، هر نوع تدابیر جلوگیری از آن جز پروپاگند محض و بی‌حاصل مفهوم دیگری نخواهد داشت.

در خاتمه خاطر نشان می‌گردد که با مبارزه پیگیر و نشان دادن ضررهای اعتیاد به چرس، تریاک، الکل

(ص۲)

فرهاد بارکزی-کلکسیون پرچم اهدا به آنهایی که پرچم مبارزه را ارزشمند نگاشته اند

ترجمه و تلخیص م.ا. خیبر

جنبش‌های رهایی‌بخش ملی
-۱۳-

پرابلم‌های حیاتی راه رشد غیر سرمایه داری

جبهه متحد دموکراتیک ملی

این سلسله که در دو شماره گذشته بنا بر تراکم مضامین تعقیب نگردیده بود، از این شماره دوباره دنبال می‌شود.

انکشاف بیشتر انقلاب دموکراتیک ملی و حل پرابلم‌های حیاتی ملی اتحاد همه نیروهای وطن‌پرست را ایجاب می‌نماید.

تمام اقشار و طبقاتی که در برابر امپریالیزم قرار دارند و از استثمار امپریالیستی و عقب ماندگی اقتصادی رنج میرند در چنین اتحاد ذینفع‌اند. آنچه زمینه و شرایط عینی جبهه متحد ملی را تهیه می‌بیند جهت گیری ضد امپریالیستی جنبش آزادی بخش ملی و تمایل از بین بردن عقب ماندگی اقتصادی کشورهای روبه انکشاف می‌باشد.

مبارزه در راه اجرای پروگرام دموکراتیک عمومی ضرورت به انقلاب جدید ندارد. این مبارزه در جریان انقلاب ضد امپریالیستی و ضد استعماری یعنی انقلابی که کشورها را به استقلال نایل می‌سازد، صورت می‌گیرد. تقاضای از بین برداشتن رژیم استعماری و کمایی کردن استقلال ملی به حیث پلاتفرمی اجرای وظیفه می‌نماید که کلیه نیروهای وطن‌پرست ملی را در مرحله مبارزه به خاطر استقلال سیاسی متحد می‌سازد. در مرحله جاری انکشاف و پروگرام اصلاحات دموکراتیک عمومی به حیث چنین پلاتفرم خدمت می‌کند.

استقرار دموکراتیک ملی یک جریان پیچیده است. جبهه متحد برای مدت‌های دراز و مدت‌های کوتاه، برای اهداف عمده ملی و به خاطر اهداف خاص استقرار یافته می‌تواند. یک جبهه پایدار و رزمنده در نتیجه موافقت‌های موقتی رهبری از بالا به وجود آمده نمی‌تواند.

جبهه دموکراتیک ملی تنها در جریان فعالیت کتلوی از پائین، در اثر مساعی مشترک طبقات و گروپ‌های اجتماعی به وجود آمده می‌تواند. جبهه در مبارزه روزمره به خاطر حقوق خاص اقتصادی، اجتماعی و سیاسی خلق کارگر تأسیس می‌شود.

همبستگی نیروهای مختلف اجتماعی در یک جبهه متحد، تنها در زمانی پایدار شده می‌تواند که پروگرام درستی برای آن طرح شده باشد، اهداف ملی را در یک دوره قابل ملاحظه تاریخی تعریف نماید و منافع حیاتی نیروهای را که در جبهه متحد گردیده‌اند در نظر بگیرد.

ترکیب جبهه از یک کشور تا کشور دیگر و از یک مرحله تا مرحله دیگر انقلاب فرق می‌کند.

این وابسته به عواملی از قبیل خصلت تضادها بین امپریالیزم و فیودالیزم از یکطرف و نیروهای دموکراتیک از طرف دیگر و درجه حاد بودن تضادهای طبقاتی، ترکیب اجتماعی نفوس، رشد سیاسی و سازمان طبقه کارگر و دیگر نیروهای اجتماعی می‌باشد. امکان آن وجود دارد که ترکیب جبهه در جریان مبارزه به خاطر مقاصد مشخص همچنان به خاطر اهداف عمومی ملی تغییر کند. معمولاً ترکیب جبهه در هر مرحله مبارزه تغییر می‌کند، زیرا بعضی از گروه‌های اجتماعی، احزاب و سازمان‌های عامه یا افراد معتقد می‌شوند که خواستشان برآورده شده است. بنا بر آن از حیات فعال سیاسی عقب می‌روند، ولی در برابر آن نیروهای جدید به نهضت می‌پیوندند. چون مبارزه توده‌ای رشد می‌یابد، هسته که تمام دموکرات‌ها را دور خود جمع می‌کند، شکل می‌گیرد.

تأسیس جبهه متحد و ترقی غیر سرمایه داری تحت رهبری هر یک از طبقات دموکراتیک: کارگران، دهقانان یا خورده بورژوازی شهر امکان پذیر است. در بعضی حالات روشنفکران مترقی به شمول نظامیان انقلابی، رهبران جبهه می‌شوند.

افراد قبایل افغانستان را مانند دیگر افراد زحمتکش و ساده دلان وطن خود مردمی نجیب و وطن‌پرست میدانیم و هرگونه ظلم و ستمگری، تشدد و فشار را بر آنها قویاً تقبیح و محکوم می‌سازیم.

معذالک باید جدا متوجه بود که در دوران معاصر دیگر زندگی قبیلوی شایسته این مردم پاک و شریف نیست و باید هرچه زودتر حیات کوچی و قبایل چند میلیونی افغانستان تغییر یابد و افراد قبایل کشور زندگی نوین و مدنی را آغاز نهند. تمام نیروهای ترقی‌خواه دموکراتیک، وطن‌پرست و عناصر صدیق ملی بدین ضرورت تاریخ معتقدند که گذار از مرحله نظام فرتوت قبیلوی به مرحله نوین و مترقی باید مدبرانه، بدون اعمال تشدد و فشار بر مردم پاکدل، ساده و شجاع افراد قبایل، از طرق مسالمت آمیز، بدون جنگ و خونریزی و برادر کشی عملی شود.

مردم افغانستان تا حدودی از خودسری‌ها، ارتشاً، تفرقه افگنی‌ها، تغییرات در تناسب نیروهای طبقاتی در اثنأ مبارزه حتمی است.

مبارزه سر سپرده طبقه کارگر که پیگیرترین طبقه انقلابی امروزی بشمار می‌رود. بیش از پیش دهقانان، خرده بورژوازی شهر و دیگر گروه‌های اجتماعی را که ایمان به رهبری آن در جنبش دارد، به خود جذب و کمایی می‌کند. رهبری طبقه کارگر از راه فرمان دادن تأمین نمی‌گردد. آنچه رهبری طبقه کارگر را تأمین می‌نماید مبارزه روزانه به خاطر تقویه نفوذ آن در بخش‌های وسیع نفوس می‌باشد.

تنها براین اساس است که پرولتاریا می‌تواند رهبری جبهه متحد را در دست گیرد.

پرولتاریا پیش آهنگ جبهه دموکراتیک ملی است که اتحاد کارگر و دهقان هسته آن را تشکیل می‌دهد.

در مبارزه علیه امپریالیزم و حل پرابلم‌های دموکراتیک عمومی، دهقانان معتمدترین متحد طبقه کارگر می‌باشند. طبقه کارگر نمی‌تواند دهقانان را رهبری کند تا که در راه بر آورده ساختن خواست‌های آن‌ها و تکمیل انقلاب زراعتی مبارزه نکند و آن‌ها را برای سهم گرفتن فعال در جریان انقلابی به خود جذب نه نماید. اتحاد کارگر و دهقان مبنای انقلاب را نیرومند می‌سازد، در نهایت سهم گرفتن دیگر طبقات و گروه‌های اجتماعی در انقلاب دموکراتیک ملی وابسته به پایداری و استقرار این اتحاد می‌باشد. این طبقات و قشرهای اجتماعی خود در حمایه و پشتیبانی طبقه کارگر ذینفع‌اند.

استقرار سیستم جهانی سوسیالیزم چانس های موفقیت انقلابات دهقانی را در عده‌یی از کشورها چندین برابر ساخته است. انقلاب‌های ملی چوکات خود را در راه بهم آمیختن با انقلاب‌های سوسیالیستی بسط و توسعه داد. جنبش دهقانی (بخصوص اگر تحت رهبری دموکرات‌های انقلابی باشد) دورنماهای تازه را به خاطر پیروزی بر امپریالیزم و پیشبرد راه رشد غیر سرمایه داری گشوده است.

اکنون که جنبش آزادی‌بخش ملی در بسیاری از کشورهای از لحاظ اقتصادی عقب مانده، جایی که ندرتاً طبقه کارگر وجود دارد، پیروز شده است، رشد آینده تا اندازه زیاد وابسته به این است که:

- آیا این کشورها را نیروهای هوا خواه امپریالیزم و طرفدار فیودالیزم رهبری خواهد نمود یا نیروهای انقلابی و دموکراتیک.

- آیا این نیروها بر قوای امپریالیستی اتکا خواهند نمود یا سیستم بین‌المللی سوسیالیستی.

هرگاه به سیستم بین‌المللی سوسیالیستی متکی باشند در آن صورت از حمایه کشورهای سوسیالیستی امکانات تسریع راه رشد غیر سرمایه داری را از نظر اجتماعی و اقتصادی فراهم می‌سازد که این لازما منجر به رشد و تحکیم طبقه کارگر ملی و انکشاف انقلاب دموکراتیک به انقلاب سوسیالیستی، تحت رهبری مستقیم پرولتاریا، در اتحاد نزدیک با دهقانان می‌گردد.

خرده بورژوازی شهر نیروهای زیاد بالقوه انقلابی دارد. این بخش که موضع بین البین را میان پرولتاریا و بورژوازی متوسط اشغال می‌نماید در مراحل ابتدایی انقلاب یک نیروی خاص فعال می‌باشد که نمایندگان آن سعی می‌ورزند در انقلاب به سیاست خود سر و صورتی داده، احزاب و دسته بندی ملی خویش را به وجود آورند. خرده بورژوازی شهر یک بخش متجانس نیست. بعضی قشرهای آن آنارشیست بوده تابع نوسانات می‌باشند، لابد به‌سوی بورژوازی متوسط می‌لغزند و به انقلابی مبدل می‌شوند. در حالی که قشرهای دیگر آنان از لحاظ موضع خویش به پرولتاریا نزدیک می‌باشند، در اثنا انقلاب به آن می‌پیوندند و تحت رهبری پرولتاریا بیک عنصر واقعی انقلابی مبدل می‌گردند.

رشد مستقل کشورهای جوان نشان می‌دهد، هنگامی‌که رهبران خورده بورژوایی قدرت را در دست گرفتند، فاسد شده، بیک نیروی ارتجاعی تبدیل می‌شوند (مانند رهبران بعث عراق). آن‌ها استعداد فاسد شدن را دارند، با استفاده از مقام رسمی، خود را ثروتمند می‌سازند، از توده‌ها دور می‌شوند. تشریفات اداری را به حد افراط رسانده، به نیازمندی‌های خلق زحمتکش توهین آمیز معامله می‌نمایند. در عین زمان جلب خرده بورژوازی شهر به جبهه متحد نیروهای انقلابی را به‌اندازه قابل ملاحظه‌یی افزایش می‌دهد.

(باقی دارد)

از (ص اول)

ضرورت حل دموکراتیک ...

نقض عهدها و مظالم مأموران حکومتی و متنفذین و مرتجعین محلی اطلاع دارند. ما تعقیب این سیاست را در حیات قبیلوی که ماهیتاً یک سیاست ستمگرانه است، جدا محکوم می‌سازیم و باید این سیاست منسوخ دیگر از ریشه عوض شود و باید تحولی بنیادی توأم با احترام و برخورد درست به عادات، رسوم و سنن پسندیده و حقوق افراد قبایل در حیات ایشان به وجود آید، و دست عناصر مفتن و مرتجع، متنفذین و مستبدین محلی، عمال استعمار و مداخله جویان خارجی و مأموران جابر، رشوه خوار و نفاق افگن از سر افراد قبایل کوتاه شود.

باید توجه خود را بدین حقیقت تلخ و هلاکتبار معطوف ساخت که نظام کهن قبیلوی باعث آن است که بیش از سه ملیون افراد قبایل و کوچی‌های کشور در شرایطی پر از رنج و مرارت زندگی نمایند و نتیجه نیروی کار و زحمت آن‌ها به ثمرهٔ قابل ملاحظه‌یی نرسد و همیشه تحت تأثیر تحرکات سیاسی نیروهای ارتجاع داخلی و خارجی قرار گیرند و از بی‌خبری، سادگی، رشادت و دلیری آن‌ها استفاده نموده آنان را به دشمنی قبیلوی و برادرکشی وادارند.

از اینجاست که در این مرحله تاریخی تنها یک حکومت دموکراسی ملی می‌تواند دست برادری به‌سوی افراد قبایل دراز کند و آن‌ها را بر مبنای شیوه و خط مشی دموکراتیک و ملی با تمدن دوران معاصر و زندگی نوین آشنا سازد و مسئله قبایل را مطابق خط مشی آتی حل نماید، بدین معنی که:

- باید فشار مأموران دولت بر قبایل رفع گردد،
- باید سیاست ارتجاعی قبیلوی ترک داده شود،
- باید نفوذ و تحریکات استعمار گران خارجی ریشه کن گردد و دست مستبدین و متنفذین محلی و قبیلوی و عناصر نفاق افگن و فتنه انگیز و هواداران امپریالیزم از میان قبایل کوتاه گردد،
- باید مسئله اسکان و حیات قبیلوی به شیوه دموکراتیک و ملی و از طریق جرگه‌های خلقی حل گردد،
- باید اقدام جدی و مراقبت کامل در تشویق قبایل به زندگی زراعتی و صنعتی به عمل آید و سیستم اقتصاد طبیعی قبایل وارد مرحله نویت و مترقی اقتصاد گردد،
- باید حقوق و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی افراد قبایل تأمین شود،
- باید معارف در میان افراد قبایل تعمیم یابد،
- باید اوضاع فرهنگی، صحی، تربیتی و مدنی افراد قبایل بهبود یابد.

به این ترتیب افراد قبایل می‌توانند با سایر افراد وطن رابطه بیشتر و محکم‌تر پیدا کنند، بنیاد اتحاد ملی خلق‌های کشور استقرار یابد و به رشد اقتصاد و فرهنگ کشور، به استحکام استقلال ملی، به دموکراسی کردن کشور و به ترقی اجتماعی و رفاه خلق وطن و به صلح و امنیت واقعی کمک فراوان به عمل آید.

آسمائی

از فصل حقوق اساسی مردم

محرمیت مکاتبات و مخابرات

اصل محرمانه بودن مخابرات، مکاتیب، نامه‌ها، تلفون و تلگراف مبتنی بر این است که این‌ها از تعرض مصئون بوده و دولت و مأموران حکومت مجاز نیستند که آن‌ها را باز، افشا و یا معدوم نمایند. محرمانه بودن اسرار نامه‌ها و مخابرات شرط اساسی آزادی روابط سیاسی و شخصی افراد است، و اینکه در قوانین اساسی اکثر کشورها این موضوع قید می‌گردد، هدف آن است که تأکید گردد تا آزادی و محرمانه بودن مراسلات، مکاتیب و مخابرات احترام گردیده و دولت اختیار تخطی در حقوق افراد را نداشته باشد.

در دوران‌های گذشته در شرایط حکومات مطلقه موسسه‌ای رسمی از طرف حکومت تأسیس و موظف می‌گردید تا مکاتیب خصوصی اشخاص را باز و مندرجات آن را نقل نموده، به پولیس بسپارد، دفاتر چنین مؤسسات بنام دفاتر سیاه یاد می‌شد. امروز نیز در کشورهای عقب مانده و رژیم‌های مستبده و نوع فاشیستی و یا کشورهای مستعمره و نیمه مستعمره وسایل مختلفی را برای باز کردن مخفیانه مکاتیب بکار می‌برند و مندرجات آن را عکاسی یا یادداشت کرده، به پولیس و ضبط احوالات می‌سپارند.

این رویه بخصوص در برابر نامه‌های عناصر ملی و مترقی و آزادیخواهان، دزدانه تعمیل می‌گردد، و از این طریق مراسلات پوستی را که حاوی مطالب شخصی می‌باشد و همچنین بسته‌های کتاب‌ها و نشرات علمی و مترقی را تحت سانسور قرار داده، آن را طعمه حریق می‌سازند و بر اساس آن عناصر ملی و مترقی را تحت تعقیب قرار می‌دهند.

آزادی و محرمیت مراسلات و مخابرات بیشتر از این لحاظ کسب اهمیت می‌نماید که خود حکومت مأموریت پستی و مخابراتی را به عهده دارد. بدین جهت دولت مکلف به احترام اسناد و امانات است که افراد به آن می‌سپارد.

شرم آور است که دولت در برابر امانت مرتکب خیانت گردد؛ اما حکومت‌های مطلقه و استبدادی همیشه به چنین خیانت‌ها و دستبردها بنام «حفظ امنیت» که در حقیقت حفظ زور و قدرت است، دست زده‌اند.

اکنون در اکثر کشورها بر اساس قوانین جزایی، مأموران موظف اداره پست و تلگراف را در صورتی که مکاتیب و مراسلات مردم را مفتوح و یا معدوم و یا مندرجات آن را به شخص ثالث و یا به حکومت افشا و یا ارایه نمایند، محکوم به جزای سنگینی می‌سازند.

در کشور ما علی رغم ماده سیم قانون اساسی که می‌گوید: «آزادی و محرمیت مخابرات اشخاص چه به‌صورت مکتوب باشد و چه به‌وسیله تلفون و تلگراف و یا وسایل دیگر از تعرض مصئون است. دولت حق تفتیش مخابرات اشخاص را ندارد مگر به‌موجب فیصله محکمه باصلاحیت ...» باوجود اینکه افغانستان عضو اتحادیه بین‌المللی مخابرات بوده و تطبیق پرنسیپ های آن را متعهد شده است، اما آزادی و محرمیت مراسلات و مخابرات افراد، بخصوص عناصر ترقی‌خواه وطن‌پرست از طرف مأموران موظف مورد تجاوز قرار می‌گیرد. مکاتیب اکثراً باز گردیده و «تفتیش» می‌شود. بسیار واقع می‌گردد که اصلاً مکاتیب به مرجع آن ارسال نگردیده و یا سپرده نمی‌شود.

در برابر ارسال جراید ملی، بخصوص به خارج از کشور موانع ایجاد گردیده و باوجودی که مأمور مربوطه آن را تسلیم می‌گیرد، اما فرستاده نمی‌شود.

رسانه‌ها و نشرات دموکراتیک مترقی و علمی وارده از خارج یکجا معدوم گردیده و سوختانده می‌شود که این دشمنی واضح با علم و فرهنگ است. خلاصه اینکه حق و آزادی اظهار نظر توسط مکاتیب و برقرار کردن روابط شخصی مردم ما نیز بی‌رحمانه نقض می‌گردد. ما بارها گفته‌ایم و بازهم تکرار می‌کنیم تا وقتی‌که خلق‌های کشور بر سرنوشت خویش حاکم نشوند و حکومتی دموکراتیک و ملی به وجود نیاید تا حقوق و آزادی‌های مردم را تأمین و احترام نماید، نمی‌توان انتظار داشت که مردم قادر به حصول آن‌ها خواهند شد.

د (لومړی) مخ پاتې

د پښتونستان تاریخی ...

خپل استعماری سیاست په اساس د نفاق او بدبینۍ تخم وکاره.

د پښتونستان خلک څه غواړی؟

مونږ به د لاهور، ګندمک او دیورند د معاهدو په حقیقت ماهیت او حیثیت باندی څیرنه بل وخت ته پریږدو. دلته دومره ویل غواړو چه د استعماری تسلط په موده کی، د یو جابر او پیاوړی استعماری اشغال تر شرایطو لاندی د غیر نماینده اشخاصو یا موسساتو له لاری تر تسلط او استعماری اشغال لاندی په ولسونو باندی د معاهدو تحمیلول د تولو بشری او حقوقی پرنسیپونو خلاف دی او د مترقی بشریت په نزد هیڅ ډول ارزښت نلری. په پښتنو باندی د پورتنیو معاهدو تحمیلول کاملاً تر استعماری شرایطو لاندی شوی دی. او د افغانستان او پښتونستان اولس هیڅ کله په خپله خوښه او رضا د هغو منلو ته غاړه نه ده ایښی او د هغو د نتایجو د شندولو د پاره ډیری قربانی منلی دی او لا یی منی.

د پښتونستان مطالبه د پاکستان له جوړیدو نه پخوا مینځ ته راغلی ده. دا د پښتنو د اکثریت غوښتنه ده نه دا چه د کوم خارجی قوت به لمسون لکه چه استعارچیان وائی منځ ته راغلی ده. پښتانه پاکستان نه تجزیه کوی او نه د پاکستان د وجود مخالف دی. پښتانه دا غواړی چه د ملګرو ملتو د منشور او د بشر د حقوقو اعلامیی په اساس دی دوی ته حق ورکړ شی چه خپل سرنوشت په خپله وټاکی. د تاریخی جغرافیایی او ثقافتی بنیادونو په اساس دی د دوی خاوره په دوی پوری تعلق ولری. په خپله خاوره کی دی دوی ته د پښتونستان په نامه آزاد، دموکراتیک او اولسی دولت د تأسیس حق ورکړ شی.

مونږ د پښتونستان د اولس دغه عادلانه غوښتنه چه د هیڅا په ضد او ضرر نه ده، بلکه د تولو په خیر او ګټه ده، به کلکه سره تاییدوو. مونږ عقیده لرو که چیری په پښتنو باندی ملی ستم پای ته و نه رسیږی او دوی ته دا حق ورنکړل شی چه خپل سرنوشت لکه څنګه چه دوی یی غواړی وټاکی او خپل آزاد، دموکراتیک او اولسی حکومت جوړ کړی، هیڅکله به د نړی په دی سیمه کی سوله او امنیت ټینګ نشی. مونږ د پاکستان واکمنو ته په ټینګه وایو چه په زړو استعماری معاهدو باندی تکیه کول او د پښتنو د ملی خپلواکی د نهضت په مقابل کی له زور او تشدد نه کار اخیستل هیڅ مسئله نشی کولی، بلکه د دی سیمی بحرانی اوضاع به لا بحرانی کړی. د هغو نویو انکشافاتو له مخی چه په پاکستان کی مینځ ته راغلی دی، مونږ ته دا یقین راکوی چه هغه وخت نژدی دی چه د پښتونستان ملی مبارزه خپلو لومړنیو هدفو ته ورسیږی. به هره اندازه چه پاکستان د ملی خپلواک او دموکراتیک سیاست خوا ته نژدی کیږی او له امپریالیزم او د هغه له سیاسی، نظامی او اقتصادی تړونونو څخه لری کیږی او د نړی له سوله غوښتونکو مترقی هیوادو سره خپل مناسبات ټینګ کړی او له خپلو ګاونډیو ملکونو سره د ښه ګاونډیوتوب لاره ونیسی، په هماغه اندازی به د پښتونستان د ملی مسئلی حل د پاکستان، پښتونستان او افغانستان د خلکو په خیر او ګټه د استعمار، امپریالیزم او بین‌المللی ارتجاع په شکست او ضرر حل شی.

از (ص اول)

مبارزه علیه ...

انحرافات اخلاقی و افشای سیاست‌های شوم استعماری و ارتجاعی که آن را ترویج و تشویق می‌نماید می‌توان تأثیر قابل ملاحظه‌یی در جلوگیری از آن وارد نمود. ولی طوری که در مرام دموکراتیک خلق تذکر رفته، هرگاه: «علیه ارتجاع و نشر خرافات، اعتیاد به تریاک، چرس و الکل، فحشا و دیگر مفاسد اخلاقی که معلول شرایط نامتناسب وضع اجتماعی و اقتصادی است، مبارزه همه جانبه ...» صورت نگیرد، محو کامل و ریشه کن کردن تمام این فسادهای اجتماعی و تباه کن و خانمان سوز میسر نخواهد بود.

لحـــظه‌یی با دوســـــتان

دوست گرامی ح. درزابی کارگر خانه سازی!

نامه شما را که مظهر آگهی و شعور بیدار طبقاتی‌تان بود، گرفتیم. شما علل واقعی رنج‌های بیکران طبقه جوان کارگر کشور را به‌درستی درک و اشکال مختلف ستم‌هایی را که این گروه دوران ساز و زندگی آفرین از دشمنان طبقاتی خویش می‌کشند، به‌خوبی بر شمرده‌اید و همچنان راه علاج واقعی آن را نیک پیشنهاد کرده‌اید که ما در اینجا صرف گوشه‌یی از آن را انعکاس می‌دهیم:

«کارگران نجیب و زحمت کش افغانستان!

من به حیث یک کارگر از تمام شما صمیمانه دعوت می‌نمایم که بیدار شوید. به جنبش گرایید. شیوه‌ها و اشکال مختلف مبارزه را بیاموزید، بهم هرچه فشردهتر بپیوندید. از هم بپرسید، از همدیگر بیاموزید و به همدیگر بیاموزانید. حلقه‌های اتصالی خود را ایجاد کنید. برای ایجاد اتحادیه‌های کارگری در هر جا که هستید مبارزه کنید. مرز دقیق بین دوستان و دشمنان بکشید. سازمان محکم و طراز نوین خود را، به همدستی ناشر اندیشه‌های دموکراتیک خلق، بنا نهید. در موقع لازم از یکدیگر پشتیبانی نمایید. نقشه‌های توطئه گرانه ارتجاع را نقش بر آب کنید، زیرا که ما کارگران در هر جا، در هر گوشه افغانستان که هستیم، دشمن مشترک و نفع و نقص مشترک داریم. تا باشد که هرچه زودتر دیو پلید استبداد، ارتجاع، استعمار لگام زده شود و چهره تابناک صلح، دموکراسی، برابری و رفاه در افق کشور ما متجلی گردد.

کارگران پیشرو!

به پیروزی‌تان ایمان داشته باشید و از دسیسه و توطئه ارتجاع نهراسید ...»

* * *

دوست ارجمند ع. ش. کارگر!

شعر گرم و آگنده از احساسات پر حرارت شما، بما رسید. اینکه بیتی چند از آن انتخاب می‌کنیم و با اندک تصرف به‌عنوان زبان حال کارگران ستمدیده کشور ذیلاً به نشر می‌سپاریم:

«حاصلش رنج و تعب، بشنیدن لهو و لعب
درد بار آورده اینجا، شاخسار کارگر
بی‌لباس و بی‌نهار و بی‌دوا افتاده است
بسکه ناچیز است یاران مزد کار کارگر
تا شود روشن چراغ بزم ارباب ستم
کور گردد دیده شب زنده دار کارگر
اشک چشم او شود امواج توفان بلا
قطره‌قطره سیل گردد آبشار کارگر
تا ابد بادا سیه روی تو ای سرمایه دار
گر بدزدی بعد ازین نیروی کارگر
گر نه بستاند حقوق خویش از دزدان کار
شمع ریزد اشک، فردا بر مزار کارگر
باخبر ای مدعی، بس کن ز ظلم بی‌شمار
سیل بنیان کن بود، صبر و قرار کارگر
بگسلد زنجیر استثمار اعصار کهن
اتحاد آهنین و استوار کارگر
شعله‌ور گردد بزودی کاخ استثمار گر
گر چنین گرم است و آتشزا اشعار کارگر»

* * *

دوست محترم (ن. ر) از شبرغان!

شعر شور انگیزی را که زیر عنوان «گنج شایگان» به مناسبت افتتاح بهره برداری از پروژه گاز ایتم طاغ سروده بودید، به اداره جریده پرچم رسید. از این شعر که از احساسات تابناک وطن‌پرستانه و درک عمیق شما نسبت به کار و شرافت کارگری نمایندگی می‌نماید، دو بند انتخاب و با کمی تصرف نشر می‌نماییم. البته قریحت شما در شعر سرایی در خور استقبال و پرورش میدانیم و امیدواریم در پرتو مطالعات بیشتر، جنبه‌های بدیعی و فنی آن را نیز تکامل بخشید و روزگاری چون ستاره‌یی درخشان در آسمان هنر کشور پرتو افشانی کنید. این هم آنچه از شعر شما به خوانندگان ارجمند پرچم تقدیم می‌شود:

«بروی پیکر سنگین و خشک و خار ایتم طاغ
فروغ سیم فام صبح امید وطن لغزید
مسرت نغمه‌های بزمه اندر دامنش پیچید
گل پیروزی رنج فزون کارگر خندید
* * *
جبال غول پیکر بس خیال انگیز و دهشت زا
ز سحر بیکران پنجه‌های کارگر لرزد
عبوس تیره روزی و شکست و یاس و محرومی
ز عزم و نیروی خلاق انسان، نیست می‌گردد
* * *
نبودی ای تو ایتم طاغ جز افسانه‌یی موهوم
به بزم کاروانان سمرقندی و ایرانی
قیام کارگر باب سعادت بر رخت بگشود
که قلبت گنج جاوید عظیمی کردار زانی»

* * *

محترمه پیغله (الف) از لشکرگاه!

شکایت نامه درد انگیز شما که باز گوینده یکی از نتایج شوم شرایط ناگوار و اسارت آور زندگی زن در کشور ما بود، به اداره پرچم رسید.

خواهر ارجمند! این تنها شما نیستید که به چنین مصیبتی مبتلا شده‌اید، وجود قوانین ظالمانه و رسوم ضد کرامت انسانی که مورد حمایت تمام نیروهای سیاه ارتجاعی کشور می‌باشد، صدها هزار تن از دوشیزگان نجیب و عفیف افغانستان را به سیاه‌روزی کشانیده، سعادت و خوشبختی آنان را قربان هوس‌ها و مطامع سودپرستان بی‌رحم و منفعت جو نموده است. تا زمانی که همچو قواعد فرتوت و رسوم خانمان‌سوز پا برجا باشد بازار انسان فروشی‌ها گرم و حیات هزاران نفر از دوشیزگان جوان و آرزومند کشور، چون شما دستخوش هوا و هوس غیرانسانی ارباب پول و ثروت خواهد شد.

آنچه که ما می‌توانیم به شما همشیره ارجمند وعده دهیم این است که: مبارزه عادلانه و پیگیر خویش را تا سرحد ریشه کن کردن تمام انواع بی‌عدالتی‌ها از جامعه و تأمین عدالت اجتماعی و زندگی شایسته کرامت انسانی ادامه خواهیم داد، تا هموطنان ارجمند ما بتوانند در پرتو پیروزی‌های این جهاد مقدس به آزادی حقیقی نایل آیند و از بند اسارت و زنجیرهای قوانین قرون وسطایی و رسوم غیرانسانی رهایی یابند.

* * *

دوست عزیز محترم نور عالم صوفی زاده از میربچه کوت کوهدامن!

شما نوشته‌اید: «این‌جانب به مطالعه پرچم خیلی مایل بودم و با شور و شوق انتظار نسخه نوین آن را می‌کشیدم. خاصه بعد از نشر لغات و اصطلاحات ساحه استفاده پرچم وسیع‌تر گردیده بود، حتی مردم کم سواد نیز به کمک این لغات از مطالب پرچم استفاده می‌توانست، تا جایی که به نظر می‌رسد در چند شماره این خدمت تیوریک پرچم متوقف ماند. ازین ناحیه من و مانند من ده‌ها و صدها انسانی که مجال تحصیلات بالاتر را نیافته‌اند، دچار مشکلات‌اند. لطفاً به وعده خود وفا نمایید و بلادرنگ با نشر اصطلاحات و لغات سیاسی و اقتصادی سطح معلومات خوانندگان جریده خود را بلند برید.»

دوست گرامی! نشر سلسله «لغات و اصطلاحات سیاسی و اقتصادی» بنا بر تراکم مطالب عمده روز، چند گاه به تأخیر افتاد. ولی طوری که ملاحظه می‌کنید، ازین شماره پرچم به نشر دنباله آن آغاز کرده‌ایم. امیدواریم بتوانیم ازین ناحیه نیز به خدمات خویش برای دوستان محترم خود دوام بدهیم.

د. او غوز ترکمن دیلی نینگ بولمومی:

سوش اوچون

غریب لرنگ اتحاد لی زورین دین
کو جلی تن لر ویران بولر خلقلرم!
آه لی دمینگ یلی نین دن هورین دن،
کته باشلر سرسان بولر خلقلرم!
* * *
قچان ایندی ظلم او دلاری اوچر
غصه – قیغو قچان باشلار دین گچر
خلق او ستین دین قچان قرنگغو گوچر
د ییب عقل حیران بولر خلقلرم!
* * *
حیران بولمانگ آخر خلقر قوزغه لر
قهر و غضب برلان ایلار تولغه نر
ظالملر عیشلری آشی بو لغه نر
سزه عیشلی دوران بولر خلقلرم!
* * *
یاشه میشم گونلر بلان ییل لرین
بلیب آلدق بلم لرین – چل لرین
هم آنگله دیق هنر لرین – آل لرین
آللی ظالم گریان بولر خلقلرم!
* * *
ایندی سیز لر بیر بیر بلان تاپی شنگ!
خلق دشمانی بلان شیردیک قپی شنگ!
سوش او چون آتلار مینینگ چپی شنگ!
داغلر سزه میدان بولر خلقلرم!
* * *
برتن بولنگ خلقلر تاجک در ترک در!
پشتون و هزاره بیر بیره گورک دور!
اتحاد لی ایل لر داغدن هم برک دور!
مشکل لر گز آسان بولر خلقلرم!

«د څلورم مخ پاتی»

د سنبلی نهمه ...

پیاوړی څپی غازی ستودیوم ته نن‌تلی، په ستودیوم کی زرګونه خلک د هغوی شاندار راتګ ته ودریدل او د هغوی د ملاتړ او هرکلی لپاره یی ناری پورته کړی.

پاچا خان د غازی ستودیوم کی د پښتونستان د آزادی بخشونکی نهضت په هکله پخپله وینا کی وویل: «...همدا رنګه زه د افغانستان د ټولو خلکو او شوری او د معارف د شاګردانو هم ډیره ډیره شکریه ادا کوم.

زه چه په افغانستان کی خومره ګرزیدلی یم د افغانستان ټولو خلکو او د معارف شاګردانو په ډیر صمیمیت زما استقبال کړی او د خپلی مرستی او قربانی پیشکش یی راته کړیدی او د افغانستان درنی اولسی جرګی په مختلفو وختونو کی زمونږ‌پوره پوره ملاتړ کړی دی، چه زه خان مکلف ګڼم چه د دوی ددی مینی محبت او اخلاص تشکر وکړم.

چونکه دلته زه ګورم چه د اکثرو ملګونو خلک راجمع دی، زه غواړمه چه دوی د پښتونستان په مساله او د پاکستان د حاکمی طبقی په اسلام خبر کړم... څه وخت چه پرنګیانو په افغانستان کی د اعلیحضرت امان الله خان پسی د کفر پروپاګنده وکړه او په افغانستان کی یی یو لوی اغتشاش او ګډبډ جوړ کړ، نو مور کوزنی پښتانه ددی نه ډیر متاثر شوو، او په مور کی یی یو قومی احساس را ژوندی کړ – مور خو پریږده چه پرنګیان (انګریزی استعمارچیان) افغانستان هم آبادی او بنادی ته نه پریږدی ... »

پاچا خان وروسته وویل: «مسلم لیګ چه مور ته هندوان ویل ددی علت دا و چه دوی پوهیدل چه په ټول پاکستان کی یوازی په پښتنو کی سیاسی شعور او بیداری موجوده ده، دوی چه د پرنګی زور زیاتی ندی زغملی نو مور زور زیاتی به څنګه ومنی؟ مور د خلکو لو ټولو ته نه پریږدی. بنګالیان او حتی د پنجاب غریبه طبقه به هم رانه خلاصه کړی نو راشیء د پاکستان نورو مسلمانانو ته یی د هندوانو په دوستی بدنام کړی نو د هندوانو د ملګرتیا توریی راپوری وتپلو.» پاچا خان وویل: «زه د صدر صاحب نه دا تپوس کوم چه آیا مساوات دیته وایی چه د ټول پاکستان د لس کروړه خلکو مال دولت او دارایی درویشت خاندانونو ته ورکړی؟ او چه صوبه پرستی ناروا ده مور د صدر صاحب نه پښتنه کوو چه صوبه پرستی پدی خلکو چا را پیدا کړه؟ دا خو ستاسو حق تلفی او بی انصافی پیدا کړیده...» کله چه د پښتونستان د ملی ورځی متینګ پای ته ورسید، خلقی زلمیانو د ملی ستم پر ضد د خپلو شعارونو توفان را پاڅاوو او دایی وښودله چه د افغانستان د خلک دموکراتیک په ټوله نړۍ او خپل هیواد کی د ملی ستم کلک مخالف او د ملی آزادی بخشونکی نهضت ستر او پیاوړی ملاتړ او موید دی.

د متینګ په پای کی د پښتونستان د آزادی د نهضت په هکله یو فیصله لیک ولوستل شو چه د مظاهری د ګردو ګډون کونکو له خوا تایید شو.

اقتصادی تعریفونه او اصطلاحات

ماخذ: د علم اقتصاد رساله

پشتو

د تولید وسایل: محمولات یا د کار مورد شیان او کار وسایل په ګډه سره د تولید وسایل نومیږی. د تولید وسایل پخپل سر هیڅ شی نه هستوی. د دی لپاره چه د غوښتنو با مالونو د ایجاد او هستولو عملیه یعنی د انسانی کار نیرو (قوت) د تولید له وسایلو سره یو ځای شی. تر څو چه د انسان د کار قوت د تولید له وسایلو سره یوځای سوی نه وی د تولید وسایل (که څه هم ډیر کلونه یی تیر شی) پخپله دا قدرت نشی پیدا کولی چه یو جزیی شی تولید کاندی.

* * *

د کار نیرو (قوت): د کار نیرو د هغو جسمانی او روحانی قواوو مجموعه ده چه د هغه په وسیله انسان قادر دی خپلی مادی غوښتنی هست کاندی - په حقیقت کی د کار نیرو یو داسی امکان دی چه انسان یی له جسمانی او دماغی لحاظ د کار کولو لپاره له ځان سره لری. د کار نیرو د تولید فعال عامل دی. همدا نیرو ده چه د تولید وسایل خوځوی او په کار یی اچوی.

د تولید د افزارو له ترقی سره، د کار استعداد، کاردانی، د تولید مهارت او تجربه هم تکامل کوی.

* * *

مولدی نیروګانی (قوتونه):

د تولید افزار چه د هغوی په وسیله مال یا غوښتنه تولیدیږی او هغه انسانان چه د تولید افزار په کار اچوی او د انسان د ارتیا وړ اشیاٌ په تولید کی د معینو تجربو او معرفت د استفادی په نتیجه کی هستوی – د ټولنی مولدی نیروګانی تشکیلوی.

بنا پر دی مولدی نیروګانی له دوو اصلی اجزاوو یعنی د تولید افزار او انسان څخه او له یوه فرعی جز یعنی د کار له مشخصو تجربیاتو او عاداتو او مربوط معرفت څخه چه له دوهم اصلی جز سره نه شلیدونکی پیوند لری – مرکبی دی.

د مولدو نیروګانو په مینځ کی، انسان عمده جز دی او په همدی سبب زیار ایستونکی پرګنی د بشر د تاریخ په ټولو دورو کی د بشری ټولنو تر ټولو عمده مؤلده نیرو ده.

***

د تولید روابط یا مناسبات:

مولدی نیروګانی د انسان مناسبات له اشیاوو او د طبیعت له قواوو سره چه د غوښتنو د تولید لپاره په کاریږی تاکی خو د تولید په بهیر کی انسانان یوازی له طبیعت سره کار نلری، بلکه یو له بل سره هم معنوی مناسباتو ته واردیږی او یو پر بل کی اغیزه کوی.

یعنی (انسانان) تولید نکوی مګر دا چه په یوه معینه توګه یو له بل سره مرسته وکړی او خپل فعالیتونه هغوی سره مبادله کاندی. د تولیدولو لپاره یو له بل سره تاکلو روابطو ته واردیږی او فقط د همدی اجتماعی مناسباتو او روابطو په حدود کی د هغوی عمل پر طبیعت باندی انجام مومی یعنی تولید کوی.

یو له بل سره د انسانانو مشخص اجتماعی روابط د مادی غوښتنو د تولید په عملیه کی، د تولید روابط یا مناسبات بلل کیږی.

***

د تولید د مناسباتو اجزا: د تولید روابط یا مناسبات پخپله په دریو جزوو مشتمل دی:

۱- د تولید د وسایلو د مالکیت شکل.

۲- په تولید کی د بیلو اجتماعی ډلو موضع او هغه روابط چه له دی حیثه د هغوی تر مینځ برقراریږی.

۳- د محصولاتو د ویش شکل چه هغه بیا پخپله د تولید د وسایلو په مالکیت او په تولید کی د افرادو په موضع پوری تړلی دی.

دری

وسایل تولید: محصولات یا اشیا مورد کار و وسایل کار جمعا وسایل تولید نامیده می‌شوند. وسایل تولید بخودی خود چیزی به وجود نمیآورد. برای اینکه عملیه ایجاد خواسته‌های مادی یا اموال یعنی عملیه کار انسانی آغاز شود، باید نیروی کار انسان با وسایل تولید متحد گردد – تا هنگامی‌که نیروی کار به وسایل تولید ضمیمه نشده است، وسایل تولید (ولو اینکه سالیان دراز بمانند) به خودی خود قادر به اینکه بقدر جزئی چیزی تولید کنند نخواهند بود.

* * *

نیروی کار:

عبارت از مجموعه قوای جسمانی و روانی است که بوسیله آن انسان قادر است خواسته‌های مادی را به وجود آورد – نیروی کار در حقیقت امکانی است که انسان از نظر جسمانی و دماغی برای کار کردن در اختیار دارد. نیروی کار عامل فعال تولید است.

این نیرو است که وسایل تولید را به حرکت در میآورد و بکار میاندازد.

* * *

نیروهای مؤلده:

با ترقی افزار تولید، استعداد کار دانی، مهارت و تجربه تولید نیز تکامل می‌یابد. افزار تولید که بوسیله آن مال یا خواسته تولید و انسان‌هایی که این افزار تولید را بکار می‌اندازند و اشیای مورد نیازمندی انسان را در نتیجه بکار بردن تجربیات معینی در تولید و خبرگی در کار به وجود می‌آورند، نیروهای مؤلده جامعه را تشکیل می‌دهند. بنا برین نیروهای مولد مرکب از دو جز اصلی یعنی افزار تولید و انسان و یک جز فرعی است که با جز دوم پیوند ناگسستنی دارد یعنی تجربیات مشخص کار و عادت و خبرگی مربوط به آن.

از میان اجزای نیروهای مولد انسان جز عمده است و به همین سبب توده‌های زحمتکش عمده‌ترین نیروهای مولد اجتماعات بشری را در کلیه ادوار مختلفه آن تشکیل می‌دهند.

* * *

روابط یا مناسبات تولید:

نیروهای مولد مناسبات انسان را با اشیا و با قوای طبیعت که برای تولید خواسته‌ها بکار برده می‌شوند تعیین می‌کند ولی در جریان تولید انسان‌ها فقط با طبیعت سر و کار ندارند، بلکه با یکدیگر نیز وارد مناسبات معینی می‌شوند و نسبت بهم تأثیر می‌نمایند.

«آن‌ها تولید نمی‌کنند مگر اینکه به نحو معینی با یکدیگر همکاری کنند و فعالیت‌های خود را باهم مبادله نمایند. برای تولید کردن با یکدیگر وارد مناسبات و روابط معینی می‌شوند و فقط در حدود این مناسبات و روابط اجتماعی است که عمل آن‌ها روی طبیعت انجام می‌گردد، یعنی تولید می‌کنند.

روابط اجتماعی مشخص انسان‌ها با یکدیگر در جریان تولید خواسته‌های مادی، روابط یا مناسبات تولید نامیده می‌شود.»

* * *

اجزا مناسبات تولید: روابط با تولید خود مشتمل بر سه جز است:

۱- شکل مالکیت وسایل تولید.

۲- موضع گروه‌های مختلف اجتماعی در تولید و روابطی که ازین جهت بین آن‌ها برقرار می‌شود.

۳- شکل توزیع محصولات که خود وابسته به مالکیت وسایل تولید و موضع افراد در تولید است.

ترجمان افکار و آرمانهای مترقی و دموکراتیک خلق‌ها پرچم مبارزه برای دموکراسی و سوسیالیزم

پرچم

د افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند ارګان

۱۸ سنبله ۱۳۴۷

فقدان المناک یک‌تن از دانشجویان وطن‌پرست و ترقی‌خواه

دارالمعلمین عالی

چندی قبل در اثر سقوط موتر در راه ناهموار پنجشیر، در پهلوی سایر قربانیان این حادثه غم انگیز، جلال الدین محصل صنف دوم دارالمعلمین عالی، یک‌تن از فرزندان بااستعداد، وطن‌پرست، ترقی‌خواه و مبارز پنجشیر نیز به شکل اندوه‌باری با زندگی وداع کرد!

جلال الدین فقید، خلق و وطن خود را دوست داشت و به خاطر رهایی آن از ستم‌های ملی و طبقاتی دوشادوش سایر جوانان وطن‌پرست و مترقی مبارزه می‌کرد.

مرگ نابهنگام او سانحه دلخراشی بود که قلوب رفقا، دوستان، خانواده و نزدیکان او را بشدت جریحه‌دار ساخت.

پرچم: نسبت به مرگ نابهنگام و دردناک این جوان پر استعداد و همکار فداکار و ارجمند خلق، عمیق‌ترین تأثرات خود را ابراز و به تمام رفقا و دوستان، هموطنان و به خانواده داغدیده و نزدیکان وی تسلیت می‌گوید.

رویداد های مهم سیاسی جهان

در هفته گذشته

همبستگی خلق‌ها

سازمان اتحاد و همبستگی خلق‌های آسیا و افریقا کنفرانس اضطراری خود را در قاهره جهت پشتیبانی از مبارزه خلق ویتنام علیه امپریالیزم آمریکا دایر نمود. در این کنفرانس که از ۷ الی ۹ سپتمبر ادامه دارد، (۷۵) حزب سیاسی و سازمان‌های عامه از (۴۳) کشور آسیایی و آفریقایی و نمایندگان جنبش‌های آزادی بخش ملی، که قهرمانانه علیه رژیم‌های استعماری و نژاد پرست افریقای جنوبی مبارزه می‌نمایند، اشتراک کرده‌اند. وظیفه اساسی این کنفرانس این است تا به هر طریق و وسیله‌یی که باشد، پشتیبانی معنوی، سیاسی و مادی خود را از مبارزات قهرمانانه خلق ویتنام بسط و توسعه بدهد.

در کنفرانس اضطراری قاهره یک هیأت از اتحاد شوروی نیز اشتراک ورزیده است. ریاست هیئت را میرزا تورسون زاده رئیس کمیته همبستگی اتحاد شوروی با آسیا و افریقا به عهده دارد. اعضای هیأت نمایندگی اتحاد شوروی قبل از عزیمت جانب قاهره، کنفرانس مطبوعاتی‌ای دایر نمودند. میرزا تورسون زاده رئیس هیأت نمایندگی شوروی بیانیه‌یی در آن ایراد کرد. در بیانیه از جمله سایر موضوعات تأکید گردید که جنگی را که ایالات متحده علیه ملت ویتنام پیش می‌برد، مداخله آمریکا در لاوس، تعرض اسراییل بر کشورهای عربی، جنایاتی را که نژاد پرستان افریقای جنوبی و استعمارگران پرتگالی مرتکب می‌شوند، همچنان کودتاهای ضد ملی در آسیا و افریقا، اروپا و آمریکای لاتین همه حلقه‌های یک زنجیر و بخش‌های از یک جبهه می‌باشند. از اینجاست که مبارزه دلیرانه ویتنام در نظر نتایج، مبارزه مشترک خلق‌های آسیا و افریقا به خاطر آزادی ملی و رهایی اجتماعی‌شان اهمیت خاص دارد.

سعدالدین مرسی معاون منشی عمومی سازمان اتحاد آسیا و افریقا، که در این کنفرانس مطبوعاتی حضور داشت، طی مصاحبه‌یی اظهار نمود که نقش کنفرانس به دلایل مختلف قابل اهمیت است. مهمترین دلیل آن این است که کنفرانس قاهره در زمانی صورت می‌گیرد که در اوضاع کنونی بین‌المللی، سیاست امپریالیستی کاملاً افشا شده است.

سعدالدین مرسی گفت که واقعات در هر گوشه جهان گواه این حقیقت است که امپریالیزم قوای خود را جمع آوری می‌نماید و می‌خواهد بیک تعرض عمومی علیه مرام آزادی و ترقی دست بزند. بطور طبیعی ویتنام یک یاز نقاط کلیدی جبهه است که امپریالیزم ضربات خود را بر آن متمرکز می‌سازد. موصوف در خاتمه اظهار داشت: من مطمین استم که کنفرانس قاهره تصامیم عمده عملی اتخاذ خواهد نمود که صرف بروی کاغذ باقی نخواهد ماند، بلکه در ساحه عمل در معرض تطبیق گذارده خواهد شد.

مساعی مشترک ملل جهان، امپریالیزم را چه در ویتنام و چه در دیگر بخش‌های جبهه آزادی بخش ملی به شکست مواجه خواهد نمود.

* * *

در مطبوعات عربی:

خرطوم: بابیکر گرار زعیم حزب سوسیالیست اسلامی سودان در مقاله‌یی که راجع به انکشافات چکوسلواکیا در روزنامه «الصحافه» نشر گردیده اظهار داشته است که تدابیر وقایوی قاطع و بموقع ایکه نیروهای نظامی پیمان وارسا به غرض تأمین امنیت سیستم سوسیالیستی در چکوسلواکیا اتخاذ نمودند، پیروزی عمده تاریخی جبهه ضد امپریالیستی محسوب میگردد. بابیکر کرار به تأکید اظهار داشته است که این پیروزی نیرو و امید تازه‌یی به جنبش آزادی‌بخش ملی و انقلابی کشورهای جهان سوم بخشیده است.

* * *

مطبوعات جهان عرب بطور مستقیم اظهار می‌دارد که تل ابیب نه تنها انکشاف چکوسلواکیا را از نزدیک تعقیب می‌کرد، بلکه سعی می‌ورزید حتا خارج از امکانات خود اجرای این پلان‌ها را پیش ببرد و ازین واقعات به نفع خود بهره برداری نماید. روزنامه عراقی موسوم به «بغداد آبزرور» می‌نویسد که: «دسیسه امپریالیست‌ها که به منافع سوسیالیستی در چکوسلواکیا دست درازی نمودند و تعرض صهیونیان بر کشورهای عربی دو پهلوی یک پلان می‌باشند.»

* * *

در افریقا: سوازی لند که آخرین مستعمره انگلستان در قاره افریقا بود، به آزادی نایل گردید.

مطالبات قانونی مردم نجیب پنجشیر

دو هفته قبل مردم نجیب پنجشیر برسم عزاداری قربانیان حادثه مرگبار سقوط موتر در »راه تنگ «اجتماع بزرگی تشکیل دادند. در این اجتماع مسالمت آمیز عده کثیری از دهقانان، کارگران و شاگردان بنوونځی‌های متوسطه (بازارک) و (رخه) اشتراک داشتند.

در این اجتماع ضمن دادن شعارهای گرمی علیه استبداد و ارتجاع و تقاضای توسعه، تسطیح و پخته کاری هرچه زودتر سرک پنجشیر اشعار الهام‌بخشی قرائت گردید و بیانیه‌های پرشوری مبنی بر ضرورت همبستگی نیرومند مردم در مبارزه علیه دشمنان مشترک‌شان داده شد و از آنان دعوت به عمل آمد تا هرچه بیشتر هوشیاری و آگاهی خویش را در برابر عمال کهنه کار ارتجاع و بندگان گوش به‌فرمان و جیره خوار استبداد حفظ کنند و دشمنان حیله گر و فتنه انگیز مردم پنجشیر و خلق‌های ستمدیده کشور را، که با همه سوابق تاریک و ضد مردمی خود، ظاهراً از قومیت دم می‌زنند و خود تا گلو در مرداب‌های ارتجاع و بدنامی غرق‌اند، موقع ندهند تا با ایراد اتهامات ناروا و دروغ‌های میان تهی، میان ایشان و فرزندان صدیق و فداکار آنان فاصله‌یی از بد بینی و عدم اعتماد ایجاد نمایند.

در پایان این اجتماع قطعنامه‌یی صادر گردید مبنی بر اینکه: سرک پنجشیر هرچه زودتر تسطیح و پخته کاری شود، از خودسری‌ها، رشوه ستانی ها، اختلاس و کارشکنی مأمورین، جلوگیری به عمل آید، از پروژه انکشاف دهات فقط نامی وجود دارد. باید وسایل و پرسونل لازم به آن داده شود، وضع اداره و تدریس در بنوونځی‌های (رخه) و (بازارک) شکل قرون وسطایی دارد و با شاگردان با چوب و چماق معامله می‌شود. باید پرسنل اداری و تدریسی آن، هرچه زودتر به هیأت آگاه به اصول اداره و تدریس معاصر و عناصر دموکرات واگذار گردد. باید به غرض حفظ صحت و سلامت مردم این اساسی‌ترین بنیان گذار و تکامل دهنده هستی اجتماعی کشور، لااقل یک شفاخانه ده بستری در پنجشیر تأسیس شود. تعمیر بنوونځی متوسطه پنجشیر باآنکه در حدود پنجاه لک افغانی از حساب خلق شریف کشور به خاطر اعمار آن، در جیب تیکه دار و متحدان حکومتی‌اش ریخته شده، تا کنون که ده سال از آغاز کار آن می‌گذرد تکمیل نشده است، باید به‌سرعت ممکنه عاملین آن مورد باز پرس شدید قرار گرفته و به تکمیل عمارت مذکور پرداخته شود.

پرچم: در حالی که خواست‌های مردم شریف پنجشیر را کاملاً قانونی می‌داند و آن را جدا تائید می‌نماید، مبارزه خویش را در راه تأمین مطالبات مشروع آنان ادامه می‌دهد.

- پیاوړی دی وی د افغانستان او پښتونستان دموکراتیک او ملی تحریک. (پښتو)
- سوبین بیت پښتون و بلوچینی استمانی رککی سر مچاری. (بلوچی)
- سرنګون باد امپریالیزم دشمن عمده خلق‌ها. (دری)
- بوتون افغانستان، خلقی پښتون و بلوچ خلق لری ملی نجات بیرګوچی حرکتی نی، ایا و سیز حمایه قیله دی. (اوزبیکی)!
- مرده باد استبداد، ارتجاع، استعمار و ستم ملی. (دری)

په لیکل شویو شعارونو سربیره، خلقی زلمیانو او نورو ملی او وطنپالو قوتونو تر غازی ستودیوم پوری د ارتجاع، استبداد او امپریالیزم او د امریکی د امپریالیزم، د سیاستو او سنتو دیکټونو پر ضد او د آسیا، افریقا او لاتینی آمریکا د ملی آزادی بخشونکو نهضتونو بیایه تیره د ویتنام د قهرمانو خلکو او عربی ولسونو د آزادی بخشونکو نهضتونو په ګټه شعارونه ورکړل.

د خلک دموکراتیک زلمیانو او نورو وطنپالو او ملی عناصرو د مظاهری په ترڅ کی د نظباط ، نظم او دسپلین عالی معیار تمثیل کړ.

د مظاهری په اوږدو کی د خلقی زلمیانو عالی انضباط د زرګونو نټنداره چیانو د حیرانتیا او تعجب مورد ګرزیدلی و کله چه د مظاهری

(۳ مخ)

د سنبلی نهمه ورځ

د سنبلی په نهمه نیټه د ښځو د دموکراتیک جریان میرمنو، نجونو او خلقی زلمیانو د افغانستان او پښتونستان د نورو ملی وطنپالو جیانونو، محافلو او ګروپ په ملګرتیا د پښتونستان د ستر ملی مشر خان عبدالغفار خان سره، د پښتونستان د ملی ورځی په اجتماع او جلوس (دیمانسترسیون او میټینګ) کی ګډون وکړ.

د خلک دموکراتیک جریان د علمی جهان بینی د اصولو او احکامو پر مبنا او د خلک دموکراتیک مرامی اصل پر اساس او د خپلی ملی او بین‌المللی وظیفی سره سم د پښتونستان د آزادی بخشونکی نهضت ملاتړ کوی او هغه له امپریالیزم، ارتجاع او ملی ستم سره مخامخ معارض بولی.

د پښتونستان د آزادی بخشونکی نهضت په باره کی زمور د جریان موقف د هغی روشانه خط مشی او کړنلار په اساس چه د پرچم په ۲۵ ګڼه بیا په تیره د هغی په سرمقاله (دو برخورد و خط مشی متضاد ...) کی توضیح شوی دی بالکل علمی او مترقی نحوه لری.

مور له هغو نظریاتو سره کلک مخالفت لرو چه د پښتونستان آزادی بخشونکی نهضت، د حاکمه طبقاتو له خوا »تر یو راز پولیسی نظارت لاندی راولی «او پښتانه او بلوچ خلک» د ناپوه، تکر اخیستونکی او وروسته پاتی سنګر په حیث «د جګړه مار او تیری کوونکی امپریالیزم په ګټه د نړی پدی برخه کی استعالوی او دا ستر نهضت د فاشیستی او عظمت غوښتونکی شوونیزم د افکارو د تعقیب خواته بیایی او هڅه کوی چه دا نهضت د نړی د آزادی بخشونکو نهضتونو د پیاوړو توفانونو له بهیر نه بهر وساتی او جامده قبایلی بڼه ورکړی.

استعمار او امپریالیزم د غربی سرمایه داری نظام له ماهیت نه زیږیدلی او بل هیڅ راز توجیه نلری. د امپریالیزم او نوی استعمار مبلغین کوشش کوی چه د استعمار، امپریالیزم او استعماری استثمار د منحوسی ځیری د پتولو لپاره او ددی په عوض چه د آسیا او افریقا د نفرت مخه بلی خوا ته واړوی نوی اصطلاحات لکه شرقی استعمار او نور اختراع کوی.

مور د خپلو مترقی تیزیسونو پر بنیاد چه ژوری علمی جړی لری د پښتونستان مسئلی ته د اوسنی پیړی او نړی د دیو ضد امپریالیستی ضد ارتجاعی او د ملی ستم ضد مسئلی په سترګه ګورو، نو ځکه **د خلک دموکراتیک** د پښتونستان د آزادی بخشونکی نهضت د ملی ورځی په دیمانستراسیون او میټینګ کی پراخ ګډون وکړو.

دیمانستراسیون د پښتونستان له خلور لاری نه د سهار په ۷ بجو شروع شو.

د ښځو دموکراتیک جریان جلوس تع ستر عظمت وربخشلی و. میرمنو او نجونو د افغانستان د پښتنو، ازبکو او هزاره وو. خلکو جامی اغوستی وی او ورپسی خلقی زلمیانو په ګډه سره د پښتونستان ملی ترانه غږوله. د خلک دموکراتیک مظاهره کوونکو د منظمو کتارونو د پاسه د اوږدو سرو شعارونو ځپی خوځیدلی او د شعارونو او ترانو څپو په ګډه سره د افغانستان په فضا کی د نهضت نوی مرحله منعکسوله. د سرو اوږدو جندو د پاسه دا شعارونه لیکل شوی وو:

- د پښتونستان آزاد او موقت حکومت دی جوړ شی. (پښتو)
- د خودارادیت حق د پښتونستان د خلکو نه انکاریدونکی حق دی او د پښتنو اوږدو قهرمانانه مبارزو هغه ثابت کړیدی. (پښتو)
- پرچم دموکراتیک خلق، مدافع صدیق نهضت رهایی بخش پښتونستان.(دری)

په خلکو خلکو!

په خلکو خلکو د وطن خلکو!
په وړیو تړیو د غرو وګړو!
آزادی څه ده، خپلواکی څه ده؟
یه در قربان شم لوڅو لغړو

* * *

که وطن لوڅ وی، که وطن وران وی
خپلواکی څه ده، آبادی څه ده؟
که لوټول وی، که غرقول وی
سمسوری څه ده، آزادی څه ده؟

* * *

بی روحه خاوره آزاده نده
بی پوهی خلک واړه بندیان دی
دا پښتی لوڅی، دا به نس وړی
واړه مریان دی، ټول غلامان دی

* * *

که آزادی ده که خپلواکی ده
د څو سړو ده د ټولو نده
که کامرانی ده، که واکداری ده
د څو قصرو ده د شپو لونده

* * *

آزاد هغه وی چه په تن پټ وی
آزاد هغه وی چه په نص مور وی
آزاد هغه وی چه واک یی خپل وی
آزاد هغه وی چه په ځان جوړ وی

* * *

آزاد هغه وی چه کور یی خپل وی
په جهان ښوری لو نړی وینی
آزاد هغه وی چه په هر ګام کی
هم تلک وینی، هم کړی وینی

* * *

یه وړ یو تړ یو، یه غلامانو ...!
لیږ را بیدار شی در نه قربان شم
یه در واری شم را ګرځندی شی
نه چه بوډا شم، نه چه ستومان شم

* * *

راځی چه یو شو، راځی چه خپل شو
په ګډه مات کړو دا ځنځیرونه
راځی چه پریکړو، راځی چه مات کړو
مرغلین پړیُ تو زندانونه

* * *

به غرو رغونو، له دریابونو
له سپیرو دښتو، له تورو خونو
سره را ټول شئ، سره قوت شئ
یه سیلابونو، یه توفانونو

* * *

ای لویه ولسه ته په ځان پوه یی
ته ستر قوت یی، ته لوی ملت یی
هم آزاد یی، هم افتخار یی
هم شرافت یی، هم کرامت یی

* * *

د تاریخ کربښی، د زمان پانی
په تا ډکیږی، په تا غږیږی
دا کړی لاری، دا لویی کندی
په تا سمیږی، په تا ډکیږی

* * *

که څوک قوی دی، خو تا قوی که
که څوک کمزور دی، د تا کمزور دی
له تا بل شوی، له تا جګ شوی
که چیری آور دی، که چیری شور دی

سلیمان لایق

د امتیاز خاوند او مسؤول مدیر: سلیمان لایق

دولتی مطبعه

تایپ متن: فرهاد بارکزی، ویرایش: عمر فیض